

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 306-1902)

Originalt emne

Observatorium

Observatorium/Observatorium i Almindelighed

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 25. september 1902](#)
- 2) [Byrådsmødet den 5. marts 1903](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 25. september 1902 - side 5

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 306-1902)

Fra Realskolebestyrer Torvald Køhi i Odder havde Byraadet modtaget følgende
Andragende:

"Undertegnede tillader sig herved at anmode det ærede Byraad om godhedsfuldt at støtte mine Bestræbelser for Grundlæggelsen af et lille privat Observatorium umiddelbart ved Aarhus paa Byens Grund.

For at denne Plan skal kunne realiseres, er det imidlertid nødvendigt, at den 3-aarige Statsunderstøttelse af 500 Kr. aarlig, som jeg for Tiden har den Ære at oppebære, kan gaa over til at blive en livsvarig Understøttelse, og som saadan forhøjes, samt at der af Aarhus Amsraad bevilges mig fuld Pension, naar jeg søger Afsked fra mit Embede som Skoleforstander i Odder.

Det store Opsving, Aarhus har taget, og især Anlæggelsen af Statsbiblioteket har

fremskyndet min Tanke om paa den angivne Maade at føje et nyt Led til de Institutioner, hvis Formaal er at lade de aandelige Interesser holde Skridt med de materielle under Byens stærke Udvikling.

I et Bilag har jeg gjort Rede for min astronomiske Virksomhed, som jeg altsaa ikke her behøver at komme nærmere ind paa. Naar jeg nu paatænker at flytte mit lille i Odder beliggende Observatorium til Aarhus, er det min Hensigt at gøre det almindelig tilgængeligt paa visse fastsatte Tider, ligesom jeg gennem offentlige Foredrag og populære Fremstillinger vil fremme Oplysningen om Astronomiens Resultater. Da Aarhus - ikke mindst Byens Skoler - i væsentlig Grad vil profitere af, at det paatænkte Observatorium kommer til at ligge i Stadens umiddelbare Nærhed, turde jeg vel nære det Haab, at det ærede Byraad med Velvilje ser paa disse mine Bestræbelser og i en eller anden Form, ved et aarligt Tilskud, Overdragelse af Byggegrund eller lignende vil yde Sagen den fornødne Støtte, hvorved Planen under Forudsætning af, at ogsaa Staten og Amtet yder den ovenfor antydede Hjælp, vilde kunne gennemføres i Løbet af et Aar.

Naar Bygningen kommer til at ligge et Sted, i hvis Nærhed der ikke findes eller kan antages at komme høje Bygninger, behøver den ikke at være større end, at der foruden de til de astronomiske Instrumenter nødvendige Lokalteter kan blive en lille Bolig. Mine Formuesforhold vil dog nødvendiggøre Optagelse af Laan, saa der bliver altsaa ikke Tale om noget større eller noget i arkitektonisk Henseende interessant Byggeforetagende. Hovedsagen maa være, at det bliver praktisk indrettet, saa at det svarer til Øjemedet.

For lagttagere paa Nordhalvkuglen er Sydhimlen altid den vigtigste Himmelegn. Det er derfor heller ikke ligegyldigt, paa hvilken Side af Byen Observatoriet eventuelt anlægges. Røg og stærk Belysning fra en stor By som Aarhus vanskeliggør Observationerne til den Side, hvor Byen ligger. Heraf fremgaar altsaa, at Observatoriet bør anlægges Syd for Aarhus paa et Sted, hvor der er god og fri Udsigt.

Idet jeg henviser til hoslagte tvende Bilag, tillader jeg mig at anbefale Andragendet til det ærede Byraads Velvilje."

I Mødet den 28de August vedtoges det at oversende Andragendet til Marselisborgudvalget til mulig Imødekommen ved Anvisning af en passende Grund Syd for Byen. Fra Udvalget forelaa nu følgende Indstilling:

"Udvalget indstiller, at der til Opførelse af et astronomisk Observatorium i Forbindelse med

Bolig for Andrageren overlades denne et Areal i Nærheden af Magdalenemøllen paa ca. 3000 kv-Alen saaledes, at Prisen sættes til 2 Kr. pr. kv-Alen og maa henstaa paa 2den Prioritet paa sædvanlige Vilkaar dog uden Forrentning og Afdrag, saa længe Grunden efter Byraadets Skøn anvendes i det Øjemed, i hvilket den er overdraget. Andrageren maa dog kontant bidrage til Vejanlæg, Kloak m. v. efter Stadsingeniørens Beregning og Byraadets nærmere Bestemmelse. - Som Vederlag lover Hr. Køhl at give Kommunens Skoler fri Adgang til Observatoriet og afholde offentlige Foredrag gratis."

Denne Indstilling tiltraadtes af Byraadet.

Det tilføjes, at Hr. Køhl under 28de Oktober indgav Andragende om muligvis at faa overladt en Plads i Nærheden af Strandvejen, hvortil Adgangen for Publikum var lettere, hvilket Andragende dog atter blev taget tilbage af Ansøgeren.

Uddrag fra byrådsmødet den 5. marts 1903 - side 3

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 306-1902)

Til Efterretning toges en Meddelelse fra Skolebestyrer Køhl, Odder, om, at han ikke foreløbig kunde gøre Brug af den ham af Kommunen lovede Byggeplads for et astronomisk Observatorium paa Marselisborg Mark.

(Se Forhdl. 1902, S. 218.)